

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 8C/186/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8615204098
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Tarcal
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2016:8615204098.2

Rozhodnutie

Okresný súd Svidník samosudcom JUDr. Matúšom Tarcalom v právnej veci žalobcu: F. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. L. XXX/X, XXX XX T., právne zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o určení, že úver je bezúročný a bez poplatkov a vyhlásenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že úver zo Zmluvy o úvere č. 804001188 z 13.2.2012 uzavretej medzi účastníkmi konania je bezúročný a bez poplatkov.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 804001188 z 13.2.2012, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach - bod 10) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 458,45 Eur a to na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Dňa 27.07.2015 podal žalobca na Okresnom súde Svidník žalobu, ktorou žiadal, aby súd určil, že úver zo Zmluvy o úvere č. 804001188 z 13.02.2012, uzavretej medzi účastníkmi konania je bezúročný a bez poplatkov a že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 804001188 z 13.02.2012, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach - bod 10) v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná.

Žalobu odôvodnil tým, že ide o Zmluvu o úvere č. 804001188 zo dňa 13.02.2012 vo výške 350,- Eur za poplatok 322,- Eur s tým, že celkovú čiastku úveru vo výške 672,- Eur zaplatí v 12 mesačných splátkach po 56,- Eur, čím poplatok z úveru predstavuje 92% navýšenie. Doposiaľ za úver zaplatil 224,- Eur. Poplatok vo výške 322,- Eur je z 2/3 tvorený nákladmi za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy. Predmet tohto administratívneho poplatku považuje žalobca za neurčitý, pretože zo zmluvy nie je možné zistiť, o aké administratívne plnenie sa jedná, čo má dopad na jeho platnosť s poukazom na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-143/13 zo dňa 26.02.2015. Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa spočíva v tom, že žalovaný si nárokuje poplatok za úkony, ktoré nie sú zákazníkovi vopred známe a je neprijateľné, aby poplatok za niečo ako technickú podporu (ktorý je vyšší ako úrok) závisel od výšky poskytnutého úveru. Žalobca poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Prešov sp. zn. 11C/42/2012 zo dňa 13.09.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/219/2013 zo dňa 21.08.2014, ktorým bola zmluvná podmienka v úverovej zmluve o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere

spolu s administratívou s tým spojenou, vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalobca taktiež poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/321/2012 zo dňa 10.09.2013 ako aj rozsudok Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-240/98. Žalobca taktiež žiadal určiť, že úver je bezúročný a bez poplatku a to z dôvodu podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože zmluva neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. i), j), k) a y) uvedeného zákona. Naliehavý právny záujem na takomto určení žalobca odôvodnil poukazom na § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, rozsudkami KS v Prešove sp. zn. 16Co/71/2011, NS SR sp. zn. 5Cdo/26/2011, 1M Cdo 1/2009, NS ČR sp. zn. 21Cdo 1484/04 ako aj tým, že chce poznať skutočnú výšku svojho dlhu, pretože žalovaný mu listom oznámil, že dlh na tejto zmluve predstavuje 3.012,13 Eur. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k žalobe konštatoval, že predmetná zmluva je uzavretá podľa Obchodného zákonníka ako nepomenovaná zmluva. Taktiež uviedol, že žalobca sa riadne oboznámil so všeobecnými zmluvnými podmienkami poskytnutia úveru a teda aj s príslušnými pokutami. Žalobca pri podpise zmluvy prehlásil, že sa oboznámil a súhlasil s obsahom zmluvy a všeobecnými podmienkami, ktoré sú na zadnej strane zmluvy, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Preto pri podpise musel vedieť, že ak si nebude plniť svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy, automaticky nemôže ostať pri zaplatení istiny a poplatku, ale suma, ktorú bude musieť vrátiť, sa zvýši. Žalobca taktiež poukázal na prekážku *res iudicata*, pretože vo veci bolo rozhodnuté dňa 12.09.2014 Stálym rozhodcovským súdom spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., sp. zn. SR 04211/14, ktorý nadobudol právoplatnosť 27.10.2014 a vykonateľnosť 30.10.2014. Z uvedených dôvodov žiadal žalovaný žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Na prejednanie veci samej súd nariadil pojednávanie, na ktoré sa nedostavil žalovaný, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil, pričom súhlasil, aby sa súdne konanie uskutočnilo v jeho neprítomnosti. Preto súd prejednal a rozhodol vec na pojednávaní v neprítomnosti žalovaného v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len "O.s.p.") s prihladením na obsah spisu a vykonané dôkazy.

Žalobca vo svojej výpovedi na nariadenom pojednávaní uviedol, že zmluvu uzavrel tak, že prišiel do pobočky spoločnosti Pohotovosť. Peniaze mu boli poskytnuté ihneď "na ruku". Povedal, koľko potrebuje a zmluvu vypísal zamestnanec žalovaného, on ju len podpísal. Peniaze použil pre rodinu. Pri uzatváraní zmluvy sa ho len pýtali, či je zamestnaný, predložil len občiansky preukaz a nič viac, žiadne iné doklady od neho nepýtali. Žalobca identifikoval svoj podpis na rozhodcovskej zmluve, avšak uviedol, že nebol poučený o tom, čo je to rozhodcovská zmluva a nevie sa vyjadriť k tomu, čo je to rozhodcovské konanie. Nepamätá sa, či mu bol doručený rozhodcovský rozsudok.

Na nariadenom pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a listinnými dôkazmi a to návrhom na začatie konania, zmluvou o úvere zo dňa 13.02.2012, rozsudkom Súdneho dvora zo dňa 26.2.2015 vo veci Bogdan Matei c/a SC Volksbank Romania SA, rozsudkom OS Prešov sp. zn. 11C/42/2012, rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 5Co/219/2013, výzvou na okamžité plnenie advokátskej kancelárie JUDr. Ondrej Szilágyi zo dňa 17.06.2015, vyjadrením k návrhu žalovaného zo dňa 18.11.2015, rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu SR 04211/14, rozhodnutím KS v Prešove sp.zn. 17Co/50/2015, rozhodcovskou zmluvou zo dňa 13.2.2012, prílohou k zmluve o úvere, všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru a zistil tento skutkový stav:

Dňa 13.02.2012 bola medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom uzavretá zmluva o úvere č. 804001188. Na základe tejto zmluvy poskytol žalovaný žalobcovi úver v celkovej výške 350,- Eur s tým, že žalobca sa zaviazal vrátiť žalovanému túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 322,- Eur, t.j. celkovo sumu 672,- Eur a to v 12 mesačných splátkach po 56,- Eur počnúc dňom 22.03.2012. Súčasťou zmluvy je prehlásenie dlžníka, že finančné prostriedky sú poskytnuté na „iný účel“. Išlo o zmluvu formulárovú - vyhotovenú vo forme pretače. V bode 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, tvoriacich súčasť zmluvy o úvere, bolo stanovené, že tretina poplatku predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou.

V rovnaký deň uzavrel žalobca so žalovaným rozhodcovskú zmluvu a to taktiež vo forme formuláru - pretlaču. Do formulára zmluvy boli vypísané len údaje o dlžníkovi (žalobcovi), číslo a dátum uzavretia zmluvy o úvere a dátum a podpis. V zmysle čl. II. tejto zmluvy:

1. všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. 804001188 uzatvorenej dňa 13.02.2012 vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky vrátane sporov o jej platnosť a výklad alebo zrušenie, budú riešené:

a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde, rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu ...

b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 zb. Občiansky súdny poriadok).

2. Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ akákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu.

Z rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s. sp. zn. SR 04211/14 zo dňa 12.09.2014 súd zistil, že uvedeným rozsudkom rozhodcovský súd priznal žalovanému (v pozícii žalobcu) voči žalobcovi (v pozícii žalovaného) v plnom rozsahu nároky zo zmluvy č. 804001188 zo dňa 13.02.2012. Rozsudok bol žalobcovi doručený dňa 31.07.2014 (doručenka na čl. 76).

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy 13.02.2012 (ďalej len „ZoSÚ“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a) ZoSÚ na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 2 písm. b) ZoSÚ na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 9 ods. 2 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná,

ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 13.02.2012 (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 6 OZ ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Žalovaný je obchodnou spoločnosťou, pričom jedným z predmetov jeho podnikania (činnosti) je poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov. Žalobca konal pri uzatváraní zmluvy ako fyzická osoba - nepodnikateľ. Predmetná úverová zmluva je preto v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka zmluvou spotrebiteľskou a podľa § 1 ods. 2 v spojení s § 2 písm. a) a b) ZoSÚ zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle ZoSÚ.

V prvom rade sa súd zaoberal námietkou žalovaného spočívajúcou v deklarovanej prekážke veci rozhodnutej (res iudicata), s poukazom na to, že o nároku z predmetnej zmluvy rozhodol rozhodcovský súd.

Rozhodujúcou právnou otázkou, ktorú musel súd vyriešiť, je otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy. Najvyšší súd už vo viacerých rozhodnutiach konštatoval oprávnenie súdu preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy. Vo veci 3Cdo 146/2011 najvyšší súd judikoval, že cit.: „Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak už pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný“. Obdobne porov. aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 01.11.2011.

Aj keď citované rozhodnutie sa týka prieskumu platnosti rozhodcovského rozsudku exekučným súdom, súd nevidí dôvod na neprihliadanie na neplatnosť rozhodcovskej zmluvy aj v tomto konaní. Absolútne neplatná rozhodcovská zmluva má za následok to, že rozhodcovský rozsudok vydaný na jej základe, nemôže zakladať prekážku veci rozhodnutej. Na túto neplatnosť musí súd prihliadať v akomkoľvek konaní.

Právna veda na tento problém reaguje Kristiánom Csachom: „Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu „vnúti“ štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojím konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami“ (Štandardné zmluvy, str. 214, Vydavateľ Aleš Čeněk).

Podľa § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia predmetnej zmluvy sa neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Aj napriek tomu, že rozhodcovskú zmluvu tvorí samostatná listina, rovnako ako samotná zmluva o úvere aj rozhodcovská zmluva sú spísané na predpísanom tlačive, ktorého obsah nemohol dlžník ovplyvniť a musel sa mu podriaďiť.

Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Žalobca si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Súdna kontrola dopadá aj na za stavu, že zmluvný vzťah hlavný a vedľajší bol vyjadrený v samostatných listinách. Niet dôvod vylúčiť súdnu kontrolu formulárovej zmluvy len preto, že je na samostatnej listine a nebola hodnoverne preukázaná vôľa spotrebiteľa individuálne vyjednať, aby prípadné spory riešil rozhodca (v danej veci predformulovaný na tlačive dodávateľa). Inak by aj napríklad záložné zmluvy, ktoré sa nachádzajú na „sólo“ tlačivách boli vylúčené zo súdnej kontroly. Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu, a to je práve aj prípad typových rozhodcovských zmlúv, ktoré sa predkladajú spotrebiteľom na podpis a majú vyvolať dojem, že si ich vyžiadali spotrebiteľa.

Z výpovede žalobcu na pojednávaní súd zistil, že žalobca ako spotrebiteľ nevedel, čo je to rozhodcovské konanie, žalovaný nepreukázal, že by poučil žalobcu o rozhodcovskom konaní a o dôsledkoch podpisu rozhodcovskej zmluvy. Zmluva mala byť uzavretá v rovnaký deň ako zmluva o úvere, a teda nie v čase vyššej bdlosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale už na samom začiatku zmluvného vzťahu, kedy jej spotrebiteľ nemusel prikladať vyšší význam, keď jeho vôľa smerovala primárne k uzavretiu hlavnej zmluvy a získaniu úveru. Navyše ustanovenia rozhodcovskej zmluvy boli písané drobným ťažko čitateľným písmom, čo je spôsobilé u priemerného spotrebiteľa vzbudiť presvedčenie o nepodstatnosti takéhoto textu.

Záver o neprijateľnosti rozhodcovskej zmluvy odvolací súd vidí tiež v geografických dôvodoch v zmysle judikatúry súdneho dvora C-240/98 - C-244/98 Oceano Grupo Editoriale. Neprimeraná vzdialenosť od miesta rozhodcovského konania je skutočnosťou, ktorá má odradzujúce účinky pre spotrebiteľa vo vzťahu k uplatňovaniu práva. Už len samotná vzdialenosť cca 480 km (Svidník - Bratislava) na rozhodcovské konanie je odradzujúca.

Je treba zdôrazniť, že Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdného dvora C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial, tiež C-40/08 Asturcom).

Súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 27.09.2010 ani právneho názoru, ktorý by mal byť žalovanému známy z uznesení Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoE 73/2012, 6CoE 74/2012, 6CoE 95/2012,

6CoE 16/2012, 6CoE 12/2011, 6CoE 173/2011, 6CoE 1/2012 20CoE 40/2012, 20CoE 70/2012, 20CoE 73/2012, 20CoE 132/2012, 20CoE 200/2012, 20CoE 210/2012 (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci I. ÚS 610/2012). Rozhodcovský rozsudok bol založený na rozhodcovskej zmluve. Neprijateľná zmluvná podmienka je neplatná, a teda nevyvoláva právne účinky obdobne ako keď rozhodcovskej zmluvy niet (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 1/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove vo veci 6CoE 66/2012, 6CoE 256/2012).

Žalovaným vznesená námietka prekážky res iudicata je preto nedôvodná. Rovnako je nedôvodná aj námietka, podľa ktorej malo ísť o nepomenovanú zmluvu podľa Obchodného zákonníka. Predmetná zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože spĺňa definíciu podľa § 1 ods. 2 v spojení s § 2 písm. a) a b) ZoSÚ.

Za tohto stavu zákon vyžadoval, aby predmetná úverová zmluva obsahovala základné náležitosti v zmysle citovaného ustanovenia § 9 ods. 2 ZoSÚ a vzhľadom na to, že ich neobsahovala (zmluva neobsahovala údaj o RPMN, o priemernej hodnote RPMN, o konečnej splatnosti úveru, úrokovej sadzbe úveru) a ide o údaje, s ktorých neuvedením v zmluve zákon spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11 ods. 1 písm. a/ ZoSÚ), úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatku, čo súd určil v prvom výroku tohto rozsudku. Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem na takomto určení (podľa ustanovenia § 80 písm. c/ O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo, o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem), tak ten vyplýva priamo zo zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, keď ustanovenie § 3 ods. 3 tohto zákona výslovne stanovuje, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách a ustanovenie § 3 ods. 5 tohto zákona výslovne stanovuje, že proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá. Súd sa taktiež stotožňuje s tvrdením žalobcu, že určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pomôže žalobcovi ako spotrebiteľovi zistiť skutočnú výšku jeho dlhu, nakoľko preukázal (listom žalovaného zo dňa 17.06.2015), že žalovaný od neho žiada zaplatenie dlhu vo výške 3.012,13 Eur, čo takmer 8x prevyšuje istinu úveru, čo taktiež svedčí o naliehavom právnom záujme na takomto určení.

V zmysle zmluvy je odplata úveru tvorená "príslušným poplatkom" vo výške 322,- Eur, ktorého podľa bodu 10 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru (ďalej aj „VOP“) tretina predstavuje dohodnutý úrok a zvyšné dve tretiny zahŕňajú náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou. Pokiaľ ide o časť poplatku, ktorá má pripadať na náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy, tak v prípade žalobcu Administratívny poplatok predstavuje 61,33% z úveru (odplata 322,- Eur pri úvere 350,- Eur na 12 mesiacov predstavuje 92% ročne, z čoho 2/3 sú 61,33%). Tento poplatok, ako to vyplýva z VOP, je za spísanie zmluvy a príslušnú administratívu. Podľa názoru súdu požadovanie úhrady administratívneho poplatku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, keďže dodávateľ vyžaduje od spotrebiteľa splnenie finančného záväzku za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané. Pri poplatkoch zo spotrebiteľského úveru je totiž nevyhnutné, aby sa nimi platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. V tejto súvislosti možno poukázať na rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe sp. zn. AZ17U 192/2010 zo dňa 3.5.2010, v ktorom sa konštatuje záver, že poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné: „Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene... Preverenie úrovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru Vrchný krajský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie“. Aj keď súd v tejto veci neprihliada na uvedené rozhodnutie ako na precedens záväzný v tejto veci, stotožňuje sa s touto argumentačnou líniou a s uvedenými dôvodmi. Tak vnútroštátne súdy Nemeckej spolkovej republiky ako aj Slovenskej

republiky sú povinné (ako súdy členských štátov EÚ) aplikovať právo EÚ vrátane práva na ochranu spotrebiteľa.

Z obsahu úverovej zmluvy je zrejmé, že ide o zmluvu formulárovú, do ktorej sú pri jej uzatváraní dopisované údaje vrátane údaju o „príslušnom poplatku“. Výška „príslušného poplatku“, ktorý je podľa Všeobecných podmienok poskytnutia úveru tvorený z 1/3 úrokmi a z 2/3 nákladmi na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy sa tak evidentne líši v jednotlivých prípadoch a súdu je známe z jeho činnosti, že sa mení v závislosti od výšky istiny úveru. Súdu sa javí nanajvýš za nepravdepodobné, aby mal žalovaný ako dodávateľ výdavky v súvislosti s vypracovaním a uzavretím zmluvy závislé od výšky úveru (tzn. že by mal vyššie výdavky na administratívu pri úveroch poskytovaných vo vyššej sume). Súd tento poplatok považuje za kvantifikované navyšovanie istiny úveru, teda de facto opätovne určený úrok z úveru, čím dochádza o obchádzanie zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý vyžaduje, aby bola úroková sadzba uvedená v úverovej zmluve. Úroková sadzba je jedným zo základných kritérií, na ktoré prihliada spotrebiteľ pri posudzovaní výhodnosti úveru, a preto je uvedeným postupom žalovaného (navyšovaním odplaty za poskytnutie úveru vo forme poplatku za údajnú administratívu, ktorá tvorí 2-násobok úroku) priemerný spotrebiteľ vystavovaný tomu, že nedokáže jednoducho posúdiť výhodnosť úveru. Preto súd vo výroku č. II tohto rozsudku určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o úvere č. 804001188 z 13.02.2012, uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach - bod 10 v tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľná. Aj na tomto určení má spotrebiteľ (žalobca) naliehavý právny záujem plynúci priamo z § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom v zmysle § 153 ods. 3 O.s.p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Pre úplnosť súd poznamenáva, že už aj rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 11C/42/2012-46 zo dňa 13.09.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co/219/2013-91 zo dňa 21.08.2014 bolo určené, že zmluvná podmienka v úverovej zmluve s obdobným znením, o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a ako taká je absolútne neplatná. Z vyjadrenia žalovaného k podanej žalobe (v ktorej žalobca poukázal aj na tento rozsudok) je ale zrejmé, že žalovaný tento záver neakceptuje a namieta ho. Aj preto bolo potrebné, aby bola uvedená zmluvná podmienka vyhlásená za neprijateľnú vo výroku tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p.. V konaní bol v celom rozsahu úspešný žalobca, ktorý si uplatnil právo na náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré v zákonnej lehote podľa § 151 ods. 1 O.s.p. aj vyčíslil. Trovy právneho zastúpenia pozostávajú z odmeny právneho zástupcu žalobcu za 4 úkony právnej služby - 1.) prevzatie a príprava zastúpenia dňa 24.07.2015 podľa § 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „AT“), 2.) písomné podanie na súd - žaloba dňa 27.07.2015 podľa § 13a ods. 1 písm. c) AT, 3.) zastupovanie na pojednávaní dňa 19.01.2016 podľa § 13a ods. 1 písm. d) AT a 4.) zastupovanie na pojednávaní dňa 23.02.2016 podľa § 13a ods. 1 písm. d) AT spolu vo výške 2 x 86,05 Eur a 2 x 88,- Eur (základná sadzba tarifnej odmeny za úkon je určená z dvoch vecí s neurčitou hodnotou a to v roku 2015 vo výške 64,54 Eur + 21,51 Eur = 86,05 Eur a v roku 2016 vo výške 66,- Eur + 22,- Eur = 88,- Eur) + 2 x 8,39 Eur režijný paušál (v r. 2015) a 2 x 8,58 Eur režijný paušál (v r. 2016) podľa § 16 ods. 3 AT. Právny zástupca žalobcu je preukázateľne platiteľom dane z pridanej hodnoty (predložil osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty), a preto sa mu zvyšuje odmena a náhrady v zmysle § 18 ods. 3 AT o 20% DPH, t.j. o sumu 76,41 Eur (20% z 382,04 Eur).

Preto súd ukladá žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 458,45 Eur (2 x 86,05 Eur + 2 x 88,- Eur + 2 x 8,39 Eur + 2 x 8,58 Eur + 76,41 Eur) a to na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Igora Šafranka, advokáta, vedený vo VÚB Prešov, č.ú.: SK72 0200 0000 0000 4294 9572, BIC: SUBASKBX, VS: 29615 v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ustanovením § 149 ods. 1 O.s.p..

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s príloh tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis s prílohami, ak je to potrebné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (§ 251 ods. 1 O.s.p.).